

בג"צ 6863/15 - פלונית נ' פלונית

בג"צ 6863/15 - פלונית ואח' נ' פלונית ואח'עליון

בג"צ 6863/15

1. פלונית

2. פלונית

3. פלונית

4. פלוני

נ ג ד

1. פלונית

2. בית הדין הרבני הגדול

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

[18.10.2015]

כבוד השופט י' עמית

כבוד השופט נ' סולברג

כבוד השופט א' שהם

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותרים:

בעצמם

פסק-דין

השופט י' עמית:

1. במסגרת הליכים המתנהלים בין העותר 4 (להלן: העותר) לבין המשיבה 1 (להלן: המשיבה) בבית הדין הרבני האזורי חיפה, עתרה המשיבה למתן צו גילוי מסמכים לצורך איתור כספים, שלטענתה הוברחו על ידי העותר. בהחלטתו מיום 30.7.2015, נעתר בית הדין האזורי לבקשה וניתן צו גילוי מסמכים כהאי לישנא: "בית הדין מורה לכלל המוסדות הפיננסיים לרבות בנקים, קופ"ג, קרנות השתלמות, קרנות פנסיה, חברות אשראי, חברות ביטוח, מקומות עבודה נוכחיים ו/או קודמים וכל מוסד פיננסי אחר המחזיק ו/או החזיק בעבר זכויות כלשהן על שם המשיב [...] לבדו ו/או עם אחרים ו/או כמופנה כח, להעביר לידי ב"כ האישה עו"ד [...] מרחוב [...] כל מסמך ו/או מידע אשר המשיב קשור או היה קשור בו לבדו ו/או עם אחרים ו/או כמופנה כח, החל מתאריך 1.1.2012 ועד 31.3.2014" (הדגשה הוספה - י"ע).

2. העותרים פנו לבית הדין הרבני האזורי בבקשה להורות כי הצו לא יכלול את המילים "כמיופה כוח", באשר לטענת העותרות 1-3, בנותיו הבגירות של העותר, הצו פוגע בפרטיותן, מאחר שבאמצעות הצו תהא המשיבה זכאית לקבל תדפיסי חשבונות הבנק שלהן. העותרות 1-3, שאחת מהן אף מתגוררת בחו"ל, טענו כי אינן מעורבות בסכסוך הארוך והבלתי נפסק בין ההורים, וכי אביהן אינו בעלים או שותף בחשבון. אחת העותרות כתבה לבית הדין, כי העותר היה מיופה כוח בעבר וכיום הוא לא מיופה כוח.
3. בית הדין הרבני האזורי דחה את הבקשה בהחלטתו מיום 11.8.2015, ועל כך הגישו העותרים בקשת רשות ערעור לבית הדין הרבני הגדול. הבקשה נדחתה בהחלטה קצרה של בית הדין הרבני הגדול מיום 7.10.2015, בה נקבע כי: "הטענה העיקרית היא שאין בחשבונות בנותיו של המבקש כל מידע רלבנטי לבירור התביעות ההדדיות. טענה זו תתברר לאחר שהמידע יהיה לעיני בית הדין".
- על החלטה זו נסבה העתירה דכאן.
4. העותרים, המייצגים בהליך דכאן את עצמם (מנספחי העתירה עולה כי שני הצדדים מיוצגים בהליכים בבית הדין הרבני), טענו כי אם וככל שהעותר הבריח כספים, מה שמוכחש, ניתן לראות זאת בנקל בחשבונותיו-שלו. נטען כי על מנת לקבל תדפיסי בנק של צדדי ג', שאינם בעלי דין, על המשיבה להביא ראשית ראיה להברחת כספים לצד ג', המצדיקה חדירה לפרטיותו של אותו צד ג'.
5. דין העתירה להידחות על הסף.
- ענייננו בהחלטת ביניים של גילוי מסמכים שניתנה על ידי בית הדין הרבני האזורי, שבקשת רשות ערעור עליה נדחתה על ידי בית הדין הרבני הגדול. פעמים אינספור נאמר בפסיקה כי בית משפט זה אינו יושב כערכאת ערעור על בתי הדין הרבניים וכי "התערבות בהכרעותיהם של אלו תיעשה במקרים קיצוניים של חריגה מסמכות, פגיעה בעקרונות הצדק הטבעי, סטייה מהוראות חוק המכוונות לבית הדין הדתי, או כאשר נדרש סעד מן הצדק מקום שהעניין אינו בסמכותו של בית משפט או בית דין אחר" (ראו, לדוגמה, בג"ץ 6716/09 פלוני נ' בית הדין הרבני האזורי-חיפה בפסקה ד' (6.9.2009)). לכן, גם בהנחה שנפלה טעות בהחלטתו של בית הדין הרבני הגדול, לא סגי בכך כדי להצדיק התערבות של בית משפט זה על פי אמות המידה הנוהגות להתערבות.

6. למעלה מן הצורך, וכמעין הנחיה לעתיד לבתי הדין הרבניים, אם וככל שהדבר נדרש, אציין את הדברים הבאים: ככלל, גילוי מסמכים נוהג בין בעלי הדין עצמם, ובמסגרת סכסוך בין ראובן לשמעון אין מקום למתן צו לגילוי מסמכים כנגד צד שלישי, אלא במקרים חריגים (ראו, לדוגמה, החלטת ברע"א 3816/15 ב.ש. ברוש הקמת פרויקטים בע"מ נ' ת.ק.ש. אלפיים (1997) בע"מ בפסקה 6 והאסמכתאות שם (23.8.2015)). ספציפית לגבי סכסוכים הנוגעים לענייני משפחה, שם רווחת לצערנו התופעה של שימוש בחשבונות קרובי משפחה על מנת להעלים כספים מעיני הצד שכנגד, אפנה להחלטתה של השופטת פרוקצ'יה בבע"מ 3542/04 פלוני נ' פלוני (20.6.2005), שם מפורטות אמות המידה הרלבנטיות לענייננו: "עם זאת, קודם למתן החלטה דיונית הכרוכה בפגיעה בפרטיות כאמור, על בית המשפט להשתכנע ברלבנטיות ובחיוניות של המסמכים האמורים לצורך ניהול המשפט וביסוס התובענה. יש לבחון האם המידע האצור בהם רלבנטי לאור טענת המבקש כי כלכלתו וקיומו נסמכים על בת זוגו ואמו. מעבר לכך, יש לבחון את חיוניות הצגת המידע, תוך שימת לב לעובדה כי בעלות המידע אינן בעלות דין אלא צדדים זרים להתדיינות, אשר לגביהן חשיפת חומר פרטי מוגן היא נדירה. בנסיבות העניין, הבריר אם הפגיעה הצפויה בפרטיות הינה לתכלית ראויה, והאם היא מידתית, מצדיקה כי החומר המוגן של האם ובת הזוג לא יוגש לבית המשפט בטרם ייבחן האם הגשתו רלבנטית, הכרחית, ומידתית, ובטרם תישמע תגובתן שלהן באשר לשאלות אלה. את התייחסותן לשאלות אלה ניתן לקבל בין בדרך של מתן תגובות בכתב, ובין על דרך הזמנתן להעיד - דבר שלא נשלל גם על ידי הערכאה קמא, וכל זאת, בטרם ינתן צו לחשיפת המידע המוגן. באמצעות קבלת תגובתן או עדותן של האם ובת הזוג כאמור, יוכל בית המשפט להעריך האם צרכי עשיית משפט צדק מחייבים במקרה זה את גילוי של המידע הפרטי כאמור, או שמא ניתן להשיג את מטרות המשפט בדרכים חלופיות, בלא פגיעה בזכות יסוד מוגנת. במסגרת האיזון הראוי, ישנה חשיבות מסוימת גם לעובדה כי הדיון בבית המשפט למשפחה, המוסמך לדון בהליך נערך בדלתיים סגורות, ולכן הפגיעה בפרטיות - אם ובמידה שהיא בלתי נמנעת, מוגבלת בהיקפה ואינה הופכת נחלת הכלל" (שם, פס' 15).

7. ומהתם להכא.

החלטתו הנ"ל של בית הדין הרבני האיזורי לא מתייחסת לחשבונות בנק של צדדים שלישיים, אך היא כוללת חשבונות בהם העותר הוא מיופה כוח. אם העותר כבר אינו מיופה כוח בחשבונות הבנק, כפי שעולה למשל ממכתבה של העותרת 2 מיום 15.9.2015 לבית הדין הרבני הגדול, ספק אם הצו חל על חשבון זה. העותרת 1 לא מתגוררת בארץ כיום, כפי שעולה ממכתבה מיום 17.9.2015 לבית הדין הרבני הגדול, ולא ברור אם אביה-העותר הוא מיופה כוח בחשבונה. מהמכתב עולה כי יתכן שלעותרת זו נמסר על ידי העותר מידע לא נכון, כביכול ניתן צו המורה על חשיפת חשבונותיה-שלה ללא קשר לעותר. כאמור, הצו מופנה אך ורק לגבי חשבונות בהם העותר הוא מיופה כוח או היה מיופה כוח, בשנתיים האחרונות. יפוי כוח שניתן על ידי בעל חשבון, עשוי לעיתים להצביע על כך שאין לראות את בעל החשבון ואת מיופה הכח כצדדים זרים זה לזה (השוו ת"א (מחוזי חי') 284/05 רות סימון שרף נ' בנק לאומי לישראל בע"מ (11.12.2006)).

דומני כי טוב היה עושה בית הדין האיזורי, אילו כתב בהחלטתו, כי ככל שיש בהחלטה כדי לפגוע בצדדים שלישיים, הם רשאים לפנות בבקשה לבית הדין, ובמקרה כאמור, בית הדין יעיין תחילה במסמכים הרלבנטיים ויחליט אם יש מקום להעבירם לצד שכנגד. מכל מקום, לא מצאתי כי יש בהערה זו כדי להצדיק התערבותו של בית משפט זה בהחלטות בית הדין הרבני.

8. אשר על כן, העתירה נדחית, ומשלא נתבקשה תגובה, אין צו להוצאות. ניתן היום, ה' בחשון התשע"ו (18.10.2015).